دریچه

همت دولت در بیان روشن حقوق یک ملت

محمدرضا بادامچی*

● رئیس‌جمهور در تبلیغات دوره اول و دوره دوم انتخابات ریاست‌جمهوری وعده احقاق حقوق شهروندی را داده بود؛ بنابراین مردم از دولت انتظار تدوین این منشور را داشتند. تبیین منشور حقوق شهروندی بسیار بجا بود و به صورت کامل نیز بیان شد و درحال‌حاضر مردم نیاز دارند که مفاد و بندهای آن در جامعه پیاده و اجرا شود. این منشور مطابق با قانون اساسی و تمام قوانین مصوب در دوره‌های مختلف است به‌گونه‌ای که با بیانی روشن‌تر حقوق یک ملت را یک بار دیگر بیان کرده است. به‌طورکلی تبیین حقوق شهروندی نیاز به شجاعت داشت که توسط مسئولان تدوین شد؛ بنابراین اکنون که این حقوق به رشته تحریر درآمده و مردم نسبت به آن آگاهی دارند، باید پیگیر آن باشند تا به حق قانونی خود برسند. یکی از خلأهای موجود در ارتباط با منشور حقوق شهروندی به اطلاع‌رسانی برمی‌گردد. در جامعه ایرانی بیشتر مردم گوش و چشم خود را به رسانه ملی می‌سپرند اما این رسانه در بخش اطلاع‌رسانی به خوبی عمل نکرده است. از سویی دیگر دولت یازدهم و دوازدهم اگرچه اقدامات شایسته‌ای انجام داده اما در بخش آگاه‌سازی مردم نسبت به این اقدامات ضعیف عمل می‌کند و به دیگر سخن کارکردهای خود را به خوبی به اطلاع ملت نمی‌رساند که باید در این زمینه بیشتر تمرکز کند. بیان حقوق شهروندی یکی از آرزوهای ملت بود که اکنون محقق شده است؛ بنابراین باید بهتر و بیشتر اطلاع‌رسانی شود. این منشور در ردیف موضوع‌هایی قرار می‌گیرد که باید پیوسته در استان‌ها، شهرستان‌ها، بخشداری‌ها و... تکرار شود تا مردم اثر مطلوبی از دوره فعالیت دولت تدبیر و امید در ذهن خود حک کنند. مردم هر اندازه نسبت به حقوق شهروندی آگاه‌تر باشند و بازتاب این موضوع نیز در جامعه بیشتر باشد به‌طور قطع بیشتر با دولت همراهی خواهند کرد زیرا پس از آگاهی از مشکلات دولت و همچنین آگاهی از حقوق خود، به مقایسه پرداخته و به‌درستی قضاوت می‌کنند. درحال‌حاضر جامعه تحت‌تأثیر فضای مجازی قرار دارد و از دولت انتظار می‌رود با امکاناتی که در اختیار دارد بازتاب بهتری در ارتباط با منشور حقوق شهروندی در جامعه داشته باشد زیرا کم‌کاری در این بخش به ضرر دولت تمام می‌شود. اکنون که دولت یازدهم و دوازدهم به درستی روی این موضوع تمرکز کرده و به تبیین حقوق شهروندی پرداخته است، باید با همت بیشتر و با کمک رسانه‌های مختلف از جمله رسانه ملی مردم را بیشتر از گذشته نسبت به حقوقی که دارند، آگاه کند. در همین حال مجلس شورای اسلامی حامی دولت است و به برنامه‌ها، چشم‌اندازها و فشارهایی که روی دولت وجود دارد، آگاه‌اند. بنابراین بیشتر نمایندگان مجلس شورای اسلامی همراه دولت هستند و از مقوله‌هایی مانند منشور حقوق شهروندی حمایت می‌کنند. در شرایطی که اندیشمندان و نمایندگان مجلس شورای اسلامی حامی دولت هستند، بهتر است جزئیات منشور حقوق شهروندی به‌درستی به اطلاع مردم جامعه برسد و در این بین رسانه ملی نیز همراهی کرده و در برنامه‌های مختلف به این موضوع بپردازد.

***نایب‌رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس**

خبر

هاشمی:

برخورد پلیسی با معتادان وظیفه شهرداری نیست

● **فارس:** رئیس شورای شهر گفت: ورود مدیریت شهری در موضوع معتادان پارک هرندی، برخورد یا اقدام پلیسی در حیطه وظایف شهرداری نیست و تاکنون هم این اقدامات اثر مثبتی نداشته، بلکه باید مسیر میانه‌ای انتخاب و خدمات گرمخانه‌ای به این افراد ارائه شود. محسن هاشمی‌رفسنجانی با اشاره به مثلث دولت، مدیریت شهری و جامعه مدنی در مقابله با این آسیب‌ها گفت: از نظر تأمین معیشت، حفظ امنیت و حقوق عمومی مددجویان دولت وظایفی دارد و دستگاه‌هایی مانند بهزیستی، کمیته امداد و سایر دستگاه‌ها مسئول اجرای این وظایف می‌شوند.

بیش از ۹۸۰ هزار دختر در تجرد قطعی هستند

● **ایرنا:** نماینده تهران در مجلس شورای اسلامی و رئیس فراکسیون زنان مجلس گفت: بیش از ۹۸۰ هزار نفر از دختران کشور در سن تجرد قطعی به سر می‌برند. «تجرد قطعی یعنی کسانی که امید به ازدواج ندارند و احتمال ازدواج در بین آنان بسیار کم است».پروانه سلحشوری اظهار کرد: میانگین سن ازدواج برای دختران بین ۲۲ تا ۲۴ سال است و اگر دختری که در سن ۴۵ سالگی یا بیشتر قرار داشته باشد؛ ولی هنوز ازدواج نکرده باشد، در ردیف زنانی که تا پایان عمر به صورت مجرد زندگی می‌کنند، محسوب می‌شود. این گروه از زنان باید دارای شغل و همچنین مسکن و سرپناهی باشند و حمایت شوند.

سخنگوی وزارت بهداشت اعلام کرد

۳۴ هزار میلیارد تومان ضرر آلودگی هوا

شرق: سخنگوی وزارت بهداشت با اشاره به هزینه بسیار بالای درمان عوارض ناشی از آلودگی هوا اعلام کرد که ۲.۴۸ درصد تولید ناخالص ملی صرف اثرات مستقیم و غیرمستقیم آلودگی هوا می‌شود.

ایرج حریرچی با بیان اینکه در دنیا به طور متوسط ۲.۴۸ تا هفت درصد تولید ناخالص ملی کشورها به دلیل آلودگی هوا از بین می‌رود، افزود: «در کشور ما نیز ۲.۴۸ درصد تولید ناخالص ملی صرف عوارض ناشی از آلودگی هوا می‌شود؛ یعنی سالانه ۳۴ هزار میلیارد تومان برای اثرات مستقیم و غیرمستقیم آلودگی هوا هزینه می‌شود».

وی با اشاره به تأثیر آلودگی هوا بر بروز بیماری‌های مزمن تنفسی و قلبی- عروقی، سرطان‌ها و کبد چرب اظهار کرد: «مطالعات و تخمین‌هایی که در زمینه آمار مرگ‌ومیر ناشی از آلودگی هوا انجام می‌شود، می‌توانند مرک‌های منتسب به آن را بررسی کنند. این آمارها نیز بسته به مدل مطالعاتی انجام‌شده متفاوت است. در فصل زمستان بدون درنظرگرفتن آلودگی هوا به دلیل بیماری‌های فصلی افزایش بستری وجود دارد البته از زمستان سال گذشته تا زمستان سال جاری تفاوت معناداری در زمینه افزایش مراجعات بیمارستانی نداشته‌ایم».

حریرچی با اشاره به گزارش‌های رسمی سازمان بهداشت جهانی درباره عوارض ناشی از آلودگی هوا در دنیا افزود: «طبق آمار این سازمان از هر ۱۰ نفر در دنیا فقط یک نفر به هوای سالم دسترسی دارد. آلودگی هوا یکی از مهم‌ترین عوامل خطر و مرگ‌های زودرس یعنی قبل از ۷۰ سالگی است و چهارمین عامل خطر مرگ‌ومیر در دنیا محسوب می‌شود. مهم‌ترین آلوده‌کننده‌های هوا ذرات کمتر از ۲.۵ میکرون هستند. در آسیای جنوب شرقی این ذرات ناشی از احتراق خودروها و در خاورمیانه گردوغبار عامل اصلی ایجاد این ذرات هستند».

او در ادامه با بیان اینکه در هر ساعت ۸۸ مجروح در بیمارستان‌های کشور به دلیل سوانح ترافیکی بستری می‌شوند، گفت: «این تعداد در مجموع سالانه به ۸۷ هزار نفر می‌رسد همچنین هر روز ۴۳ ایرانی به دلیل این حوادث فوت می‌کنند که آمار سالانه حدود ۱۵ هزار فوتی ناشی از حوادث ترافیکی را ایجاد می‌کند. در ۱۰ سال گذشته ۲۱۰ هزار ایرانی در تصادفات ترافیکی جان خود را از دست داده‌اند».

حریرچی با بیان اینکه در هر ساعت ۸۸ مجروح در بیمارستان‌های کشور به دلیل سوانح ترافیکی بستری می‌شوند، ادامه داد: «این تعداد در مجموع سالانه به ۸۷ هزار نفر می‌رسد همچنین هر روز ۴۳ ایرانی به دلیل این حوادث فوت می‌کنند که آمار سالانه حدود ۱۵ هزار فوتی ناشی از حوادث ترافیکی را ایجاد می‌کند. در ۱۰ سال گذشته ۲۱۰ هزار ایرانی در تصادفات ترافیکی جان خود را از دست داده‌اند». سخنگوی وزارت بهداشت در پاسخ به پرسشی مبنی بر صحت اظهارات رئیس سازمان غذا و دارو مبنی بر پرداخت ۳۰ درصد مطالبات شرکت‌های دارویی گفت: «به تازگی ۶۰۰ میلیارد تومان به صورت مستقیم از طریق بیمه سلامت و تهاترهایی که انجام شده است به شرکت‌های دارویی پرداخت شده، همچنین با توجه به گشایش نسبی در اعتبارات دانشگاه‌های علوم پزشکی قسمتی از بدهی‌های دارویی از طریق آنها به شرکت‌های پخش داده شده است». او همچنین درباره آخرین وضعیت آموزش پرستاران بیمارستانی نیز اظهار کرد: «تعدادی از این نیروها تربیت شده‌اند و تلاش می‌کنیم مجوز اشتغال آنها را دریافت کنیم. تربیت همه پرستاران از طریق کنکور انجام می‌شود اما در بعضی سهمیه‌ها از محیط‌های آموزشی بیمارستانی استفاده بیشتری شده است».

حریرچی در ادامه درباره بودجه سال ۹۷ این وزارتخانه گفت: «از کل بودجه سال آینده کشور که در لایحه تحویل داده شده است و به مجلس آمده، ۶.۴ درصد مربوط به وزارت بهداشت است که بودجه سازمان بیمه سلامت و منابع هدفمندی یارانه‌ها نیز با آن در نظر گرفته شده است. از میان سطرهای بودجه‌ای وزارت بهداشت بخش عمده‌ای از هزینه‌ها در دانشگاه‌های علوم پزشکی صورت می‌گیرد که معادل ۱۷ هزار و ۴۰۰ میلیارد تومان است همچنین بیش از ۹۰ درصد هزینه‌های در نظر گرفته‌شده برای ستاد وزارت بهداشت به صورت غیرمستقیم به دانشگاه‌های علوم پزشکی داده می‌شود. وزارت بهداشت در ستاد خود کمتر از ۲۰۰ میلیارد تومان هزینه دارد. کل بودجه وزارت بهداشت شامل عمومی، اختصاصی و تملک و دارایی در لایحه سال ۹۸، هفت درصد رشد داشته است».

حریرچی با اشاره به کاهش بودجه طرح پزشک خانواده در این لایحه تصریح کرد: «سال‌های ۹۴ و ۹۵ برای پزشک خانواده دوهزارو ۲۷ میلیارد تومان بودجه در نظر گرفته شد اما در آن سال‌ها به صورت کامل اختصاص پیدا نکرد. در لایحه بودجه سال ۹۷ این رقم هزارو ۱۹ میلیارد تومان تعیین شده که نسبت به سال‌های پیش کاهش پیدا کرده است. بودجه مربوط به کاهش نرخ داروهای ساخته‌شده، واکسن، شیرخشک و... هزارو ۶۰۰ میلیارد تومان باقی مانده است همچنین بودجه مربوط به کمک به سیاست‌های جمعیتی همان رقم سال گذشته یعنی ۶۰۰ میلیارد تومان تعیین شده است. با توجه به این ارقام، ما در ردیف‌های ستادی خود یک درصد رشد بودجه‌ای داشته‌ایم. میزان بودجه تعیین‌شده برای تملک و دارایی این وزارتخانه با ۴۲ درصد کاهش به ۴۱۵ میلیارد تومان رسیده است».

او تأکید کرد: «ما اصرار داریم برنامه پزشک خانواده را اجرا کنیم. به همین دلیل از دولت و مجلس درخواست داریم بودجه آن را افزایش دهند یا حداقل رقم بودجه سال‌های قبل برگردد. در سال‌های گذشته هیچ وقت تخصیص صددرصدی در کل بودجه این وزارتخانه نداشته‌ایم. گاهی حتی چند هزار میلیارد تومان از درآمدهای این وزارتخانه حاصل نشده است».

حریرچی ادامه داد: «برای سال ۹۷ سقف اعتبار وزارت بهداشت از قانون هدفمندی یارانه‌ها سه‌هزار و ۷۰۰ میلیارد تومان تعیین شده، این در حالی است که هیچ‌وقت این اعتبار به صورت کامل به ما اختصاص پیدا نکرده است. ما علاقه‌مند هستیم اعتباراتمان پایدار باشد. دولت و مجلس به‌صورت شفاف میزان بودجه‌ای که می‌توانند به حوزه سلامت اختصاص دهند اعلام کنند و همان رقم نیز تا انتهای سال قطعی باشد و ما روی آن برنامه‌ریزی کنیم. هزینه‌های ما از نوع حقوق است. در حال حاضر ۲۲ هزار مراقب سلامت و پزشک خانواده شهری به جز روستاها، مازندران و فارس در حال فعالیت هستند که ما در پرداخت حقوق آنها دچار تأخیر شده‌ایم. رئیس‌جمهور نیز چندین بار در زمینه پایداری منابع این وزارتخانه دستور داده است». سخنگوی وزارت بهداشت با بیان اینکه دولت دهم مصوبات مجلس وقت را درخصوص اعتبارات مورد نیاز وزارت بهداشت اجرا نکرد، ادامه داد: «دولت یازدهم فقط در سال اول توانست قسمت عمده‌ای از منابع در نظر گرفته‌شده از هدفمندی یارانه‌ها را به وزارت بهداشت اختصاص دهد اما از سال بعد از آن به دلیل مشکلات مالی نتوانست آن را ادامه دهد. در حال حاضر پرداخت بدهی‌های بعضی سازمان‌های بیمه‌گر به وزارت بهداشت هنوز وارد سال ۹۶ نیز نشده است. دولت هم با توجه به محدودیت‌های خود ارقامی را تخصیص داده است اما کفایت نمی‌کند. ما هنوز در دریافت هدفمندی یارانه‌ها و بودجه پزشک خانواده مشکل بسیار جدی داریم. اگر در سال ۹۶ همان اعتبارات مصوب سال ۹۳ را بپردازند ما بدون مشکل کار می‌کنیم. هنوز هفت میلیون بیمه‌نشده داریم که باید تحت پوشش بیمه‌ای قرار گیرند. خط قرمز ما این است که مردم در مراجعات خود به بخش دولتی برای بستری‌شدن و خدمات دیگر دچار مشکل نشوند. به همین دلیل اعتبارات آنها باید تأمین شود».

پس از بوشهر اهالی کهگیلویه‌وبویراحمد هم به ساخت صنایع آلاینده اعتراض کردند

جنبشی علیه پتروشیمی‌ها

شرق: روز گذشته جمعی از اهالی استان کهگیلویه‌وبویراحمد با تجمع جلوی استانداری در شهر یاسوج نسبت به ساخت یک واحد پتروشیمی در منطقه دشت سقاوه این استان اعتراض کردند. آن‌گونه که از دست‌نوشته‌ها و بنرهای معترضان معلوم است آنها ساخت این صنایع را در منطقه سبز و جنگلی دشت سقاوه موجب تخریب جنگل‌ها و آسیب جبران‌ناپذیر به منابع آبی رودخانه بشار -پرآب‌ترین رودخانه شهرستان بویراحمد- می‌دانند. اعتراض‌ها به ساخت این‌گونه صنایع فقط محدود به همین یک واحد نیست، معترضان محیط‌زیستی این استان علاوه بر این به ساخت پتروشیمی دهدشت و کارخانه سیمان سپو نیز معترض هستند.

پیش از این ساخت کارخانه‌ها و صنایعی مانند پتروشیمی و سیمان و... در صدر خواسته‌ها و انتظارات اهالی استان‌های کمترتوسعه‌یافته کشور بود. حالا اما به نظر جنبش‌های آگاهی‌رسان محیط‌زیستی به همه جای کشور رسیده است به‌گونه‌ای که اهالی حاضر نیستند محیط زیست و طبیعت خود را پای صنایع آلاینده قربانی کنند.

این البته اولین‌بار نیست که مردم بومی به ساخت و کلنگ‌زنی پتروشیمی در جایی اعتراض می‌کنند. تابستان امسال هم اهالی منطقه آبپخش شهرستان دشتستان بوشهر هنگام حضور وزیر صنعت و معدن دولت یازدهم مانع ساخت و راه‌اندازی پتروشیمی در محل زندگی‌شان شدند. بااین‌حال در پی اعتراض برخی از اهالی آبپخش دشتستان و فعالان محیط زیست، آغاز عملیات اجرائی پتروشیمی دشتستان (استان بوشهر) با حضور وزیر صنعت لغو شد. واکنش اعتراضی آنها حتی تعجب محمدرضا نعمت‌زاده وزیر وقت صنعت، معدن و تجارت را به دنبال داشت؛ به شکلی که در گفت‌وگویی اعلام کرد: «بوشهر نخستین استان بعد از پیروزی انقلاب در کشور است که معترض به راه‌اندازی پتروشیمی است». او همچنین افزود: «بالغ بر ۵۰ سال در زمینه صنعت فعالیت دارم و شاهد آن بوده‌ام که در هر کجا پروژه پتروشیمی در حال راه‌اندازی است، مردم استقبال کرده‌اند». به نظر می‌رسد این دوران به پایان خود رسیده است. مسئله‌ای که فعالان و کارشناسان حوزه محیط زیست آن را نشانه‌ای مثبت از آگاهی مردم نسبت به توسعه پایدار می‌دانند. حضور اعتراضی اهالی روستای دشت سقاوه بویراحمد جلوی استانداری کهگیلویه‌وبویراحمد و همچنین فعالیت جدی و پیگیرانه دوستداران محیط زیست این استان در شبکه‌های اجتماعی و گروه‌های تلگرامی نیز نشانه‌ای دیگر در همین زمینه است. یکی از کانال‌های فعال در این زمینه که گروهی از اهالی این استان در آن فعالانه مشغول بحث و تبادل نظر هستند، به نام احداث پتروشیمی = مرگ طبیعت، بیشتر از سه هزار نفر عضو دارد و بحث‌های تخصصی فراوانی در این زمینه در این کانال مطرح می‌شود. بخش عمده اعتراض‌ها به این پتروشیمی به این دلیل است که قرار است آب موردنیاز پتروشیمی سقاوه بویراحمد از رودخانه بشار تأمین شود.

بشار در رگ‌های کشاورزان جاریست

بسیاری از رسانه‌ها و خبرگزاری‌های محلی خبر تجمع صبح روز گذشته معترضان به ساخت پتروشیمی در یاسوج را منتشر کردند. خبرگزاری موج در همین زمینه نوشت: «بهشتی، یکی از این معترضان گفت: تمام کشورهای پیشرفته و حتی جهان سوم و بقیه استان‌های کشور با یک چشم‌انداز و دوراندیشی چندساله روی تمامی طرح‌های مخرب، از جمله طرح فوق تخریبی پتروشیمی خط بطلان و قرمزی می‌کشند. ولی متأسفانه نماینده بویراحمد و دنا با عقبگرد، برای چند سال بیشتر ماندن خود در مجلس، دست به بزرگ‌ترین اشتباه تاریخ بویراحمد می‌زند و با نابودکردن اکوسیستم منطقه، روخانه‌ها، آلوده‌کردن آب‌های سطحی و زیرزمینی منطقه را رقم زده است».

دانشی، یکی دیگر از معترضان هم گفت: «اگر هدف اشتغال و درآمد مردم است، آیا نماینده بویراحمد و دنا و سرمایه‌گذار نمی‌توانند با یک تا دو درصد از تسهیلات هشت هزار میلیارد تومانی طرح پتروشیمی فوق تخریبی سقاوه که برابری دارد با بودجه ده‌ها سال استان کهگیلویه‌وبویراحمد، تمام منطقه لوداب مارگون و پاتاوه را با کشاورزی مکانیزه و باغات این منطقه و دامداری مدرن احیا کنند و همچنین با ایجاد صنایع تولیدات مواد غذایی پوشاک و تولیدات صنایع خانگی و مبلمان، یاسوج را همچون شهری بی‌نظیر تبدیل کنند، و هم اینکه مردم مستقیما وارد چرخه اقتصاد شوند، و درآمد بیشتری داشته و سهم بسزایی در رشد و شکوفایی صادرات غیرنفتی داشته باشند». این معترض تصریح کرد: «همچنین نماینده مردم در مجلس می‌تواند با حفظ اکوسیستم منطقه و طبیعت بکر بویراحمد صنعت مدرن گردشگری را احیا کند، با احداث پتروشیمی سقاوه هدف فقط جیب سرمایه‌داران و تسهیلات فراوان برای طرح‌ها است».

محمدی یکی از این معترضان نیز گفت: طبق اظهارات مسئولان، آب موردنیاز صنعت پتروشیمی قرار است از رودخانه بشار تأمین شود. حجم آب موردنیاز هر واحد پتروشیمی به حدی زیاد است که این حجم آب در پتروشیمی‌های عسلویه از آب دریا، در ماهشهر از رودخانه کارون، در اصفهان و شیراز از سدها و در اراک از چاه‌های عمیق تأمین می‌شود. با فرض اینکه این منبع آب به‌طور کامل منتقل شود، که در فصل تابستان کل حجم آب منتقل خواهد شد حتی نیمی از آب موردنیاز پتروشیمی را تأمین نمی‌کند و این رودخانه آب موردنیاز کشاورزان زیادی را تأمین می‌کند و امکان انتقال این منبع از لحاظ حقوقی وجود ندارد. ما جمعی از کشاورزان اجازه هیچ‌گونه تعرض به حقوق خود را نخواهیم داد و با انتقال این منبع آب به صورت قانونی برخورد خواهیم کرد، رودخانه بشار در رگ‌های کشاورزان آن جاریست، بگذارید در مسیر عدالت جریان داشته باشد».

دفاع مسئولان

درهمین‌حال مسئولان دولتی همچنان از این پروژه دفاع می‌کنند. عزت‌اله بهشتی‌فرد، مدیرکل منابع طبیعی کهگیلویه‌وبویراحمد، دراین‌باره به ایسنا گفت: زمین پتروشیمی بویراحمد متعلق به دولت بود و تمام مراحل قانونی در واگذاری رعایت شده است. زمین پتروشیمی بویراحمد سندی رسمی به نام دولت جمهوری اسلامی ایران داشت و با طی تمام مراحل قانونی به شرکت مجتمع بین‌المللی پتروشیمی دنا، بویراحمد واگذار شد». او با اشاره به اینکه در سطح استان یک‌میلیون‌و ۴۵۴ هزار هکتار از اراضی ملی به نام دولت سند دارد، عنوان کرد: «برای پتروشیمی بویراحمد هم سه نقطه را پیشنهاد دادند که مکان فعلی به مساحت ۸۱ هکتار دارای پیوست زیست‌محیطی و استعلامات ۱۱گانه امور اراضی است که از این میزان زمین، از زمین‌های سنددار به نام دولت به پتروشیمی بویراحمد اختصاص یافته و واگذار شده است. علاوه‌بر او داریوش دیودیده، رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان کهگیلویه‌وبویراحمد، نیز دراین‌باره تصریح کرد: همه مراحل قانونی مجوز پتروشیمی سقاوه بویراحمد طی شده و هیچ منع قانونی برای شروع عملیات اجرائی آن وجود ندارد. استعلام‌های لازم از دستگاه‌های مختلف برای صدور مجوز پتروشیمی سقاوه بویراحمد صورت گرفته و اجازه فعالیت در این منطقه برای احداث پتروشیمی داده شده است».

مسئولان این استان می‌گویند با راه‌اندازی این پتروشیمی هزار فرصت شغلی در استان به وجود می‌آید و برای تکمیل و بهره‌برداری این پروژه هشت هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده است.

این بودجه‌ها را صرف توسعه پایدار کنید

یکی از کاربران در گروه تلگرامی معترضان به این پتروشیمی در اعتراض چنین مطلبی نوشته است: «درصورتی‌که به نحو مناسب روی پتانسیل‌های خاص سرزمینی متعلق به استان و منطقه سرمایه‌گذاری شود؛ یعنی مواردی مانند گردشگری، مزرعه گیاهان دارویی، دامپروری صنعتی و صنایع وابسته مورد توجه قرار گیرد، مسلما کارکرد اقتصادی بهتری دارد؛ اما این اتفاق هرگز نمی‌افتد! زیرا اصولا زیرساخت اداری و اجرائی طرح‌های بلندمدت و پربازده با کارشناسی واقعی در کشور ضعیف است. به زبان ساده‌تر انگیزه لازم برای شروع این طرح‌ها وجود ندارد؛ یعنی این کارها مستلزم توزیع اعتبارات بین افراد مختلف است که دراین‌صورت امکان واگذاری تسهیلات ارزان‌قیمت و کلان به صاحبان قدرت و ارتباطات خاص محدود می‌شود. این یک رویه کلی است و با یک بررسی ساده می‌توان متوجه خسارت‌باربودن و بی‌محل‌بودن طرح پتروشیمی در دل طبیعت بکر بود. باید گفت که پتروشیمی و صنایع این‌چنینی آلوده‌کننده محیط زیست و سرطان‌زا هستند. خصوصا در کشورهای جهان سوم که بعضا استانداردهای رهاسازی پسماند در طبیعت رعایت نمی‌شود. شما کافی است به شهرهای صنعتی خودمان سری بزنید... همچنین باید پرسید: «چرا کشورهای پیشرفته و قدرتمند صنایع این‌چنینی را محدود کرده‌اند و شدیدا در این زمینه در کشورهای جهان سوم سرمایه‌گذاری می‌کنند. احتمالا آن هم از سر ایثار و دلسوزی است!».

یکی دیگر از کاربران هم نوشته؛ قرار است میلیون‌ها مترمکعب آب مورد نیاز این پتروشیمی از رودخانه بشار تامین شود که بی‌تردید منجر به آلودگی و خشک‌شدن این رودخانه خواهد شد، این در حالی است که همین الان در مسیر رودخانه بشار هزاران نفر از راه کشاورزی، طرح ماهی، دامداری و... مشغول زندگی و کسب درآمد هستند. به همه اینها زیبایی طبیعت این منطقه را هم اضافه کنید که خود یک جذابیت مهم گردشگری است، حالا به این فکر کنید تخریب همه اینها برای اشتغال‌زایی در نهایت برای هزار نفر آیا ارزشش را دارد؟ این رودخانه اگر خشک یا کم‌آب شود، ساکنان آن مناطق خالی از سکنه می‌شود و اهالی در بهترین حالت باید بروند حاشیه شهرهای یاسوج یا شهررضا کارگری کنند».

ادامه از صفحه ۱۲

نمی‌دانند چه می‌خواهند

اگر راه بهتری برای تأمین مالی وجود داشت تا بار کمتری بر طرح گذاشته شود باید آن را انجام می‌دادیم تا مدیریت طرح در سیطره سرمایه قرار نگیرد. درباره واژه دیگر هم باید بگویم که انتقادها خیلی سطحی است. به‌محض اینکه می‌گوییم «معاصر»، می‌گویند «نه سنت خیلی بهتر است». از واژه‌ای تعریف نادرستی دارند، بعد طرح را با آن تعریف نادرست نقد می‌کنند و برایش هیاهو می‌کنند. باید نکته‌ای را حتما توضیح بدهم؛ در گذر زمان تمام پهنه‌های شهری یکسان رشد و پیشرفت نمی‌کنند بنابراین برخی از پهنه‌ها از جریان رشد شهری جا می‌مانند. عباراتی مثل فرسوده، حاشیه و... تعریف صحیحی نیستند و این تعاریف فقط عده‌ای از مردم را طرد می‌کنند. درواقع همه جزء شهر هستند فقط از جریان توسعه شهر جا مانده‌اند. معاصرسازی فرایند جبران جاماندگی این پهنه‌های شهری جامانده است. اصلا چه‌کسی گفته معاصرسازی به معنای مرتفع‌سازی و یا تجاری‌سازی است؟

برای اطراف حرم این معاصرسازی چگونه تعریف می‌شود؟

معاصرسازی در اینجا یعنی جبران جاماندگی تاریخی برای ساختن فضای شهری معاصر برای زیارت. معاصرسازی اطراف حرم یعنی فضا حالت‌های مناسب امر آیینی و برگزاری زیارت را در زمان داشته باشد. مکان باید ظرفیت داشته باشد تا زائر بتواند با آسودگی و آرامش زیارت را انجام دهد؛ بنابراین هر اندام شهری که بتواند این کار را انجام دهد، مفید است؛ یعنی اگر زائر بتواند حرم را در دسترس خودش ببیند و توی کوچه‌پس‌کوچه‌ها دنبال حرم نگردد، خوب است. حرم مرکز فضاست باید همیشه حس کنی که مرکز آنجاست. چنین بوده و چنین باید باشد.

یکی دیگر از نقاط چالشی در اطراف حرم، میزان سرانه تجاری‌ای است که در حال اجراست. چه مطالعاتی برای رسیدن به این سرانه‌هایی که الان وجود دارد، انجام شد؟

تابه‌حال دیده‌اید که سرمایه‌گذار نداند چه‌کار می‌کند؟ به نظر شما اگر جایی بازار کشش نداشته باشد، سرمایه‌گذاری می‌آید مغازه بسازد؟ سرمایه‌گذارها توی جلسه به ما می‌گویند خیلی سود داشت؛ اما اگر شهردار منطقه بپرسد، می‌گوییم ضرر کردیم و سود نداشت. به من می‌گفت الان دنبال یک پروژه دیگر هم هستم (خنده). در سه مرحله مطالعات اقتصادی انجام شد و در بررسی‌هایی مشخص شد همیشه حدود ۹ درصد تجاری‌های شهر در طول تاریخ در اطراف حرم بوده‌اند. چرا؟ چون همیشه سوغات زیارتی جزء فرایند سفر زیارتی بوده و باید شبیه آن برای زائر در دسترس باشد. ما این سهم را بر اساس چشم‌انداز سال ۱۴۰۰ تا ۱۲ درصد افزایش دادیم؛ چون شتاب افزایش مقدار زائران شدت می‌یابد. برآورد شده است در سال ۱۴۲۵ سالانه نزدیک به ۴۸ میلیون زائر خواهیم داشت. مشکل دیگر این است که الان تجربه یک دوره رکود را معیار قرار می‌دهند برای اینکه بگویند سرانه تجاری بالاست. همین الان چقدر تجاری در کل مشهد است که خالی‌اند. این رکود که فقط مختص اطراف حرم نیست. اطراف حرم الان در شرایط کارگاه ساختمانی است و به شرایط بهره‌برداری نرسیده است.

شما ۲۴ سال است با مسائل شهری و شهرسازی در مشهد سروکار دارید. مشکل و مسئله مشهد را چه می‌دانید؟

مشهد به نیاز توسعه سند دارد. در سال‌های اخیر این سند ویران شد. یک طرح جامع مأموریتش این است که راوی چیستی توسعه شهر باشد، این نقشه طرح جامع جدیدی است (نقشه طرح را از لابه‌لای پوشه توی دستش نشان می‌دهد) که به ما ابلاغ شده است. این هم نقشه وضع موجود مشهد است (سند صفحه بعد را نشان می‌دهد). اگر وضعیت شهر را درحال‌حاضر و وضع مطلوب در طرح جامع سوم در نظر بگیریم و تطبیق بدهیم، خواهیم فهمید که هیچ تغییری معطوف به توسعه ندارد؛ یعنی این اصلا سند طرح جامع نیست. وقتی نقشه موجود و مطلوب را روی هم می‌گذارید، می‌فهمید هیچ تصوری از طرح جامع به معنای نقشه راه برای هدایت شهر به سوی شهری معاصر دیده نمی‌شود. وقتی برای مشهد سند جامع توسعه نداریم، چه انتظار دیگری می‌توان داشت؟ هرکسی کار خودش را می‌کند. آب یک‌جا مجوز می‌دهد، گاز یک‌جای دیگر و شهرداری کار خودش را می‌کند. عدالت شهری معنا نمی‌یابد و مرکز و حاشیه تشدید شده و ناسازگاری‌ها بیشتر می‌شود.

اگر به گذشته و زمانی که طرح را شروع به نوشتن کردید، برگردید چه بخش‌هایی را مورد بازنگری قرار می‌دهید؟

وقتی طرح را نوشتیم ارادت‌ها به امام رضا(ع) آن‌قدر زیاد بود که گمان کردیم همه انرژی‌شان را می‌گذارند برای این کار؛ اما هیچ‌کدام‌شان نیامدند (می‌خندد).